

kan i kort Tid forvandles til Plantager af Kakao, Kaffe, Tobak, Hamp, Jute, Sukkerrør, Gummi, Bomuld.

I den mellemste og sydlige Del af Kasai-Lulua-Distrikterne findes der udstrakte Jærnertsmarker, og i den nordlige Del er der Kalksten i Mængde. Hvis man en Dag finder Kul indenfor Kongos Grænser, saa vil denne Del af Kongobækkenet blive et mægtigt Industricentrum.

Men all dette afhænger af de følgende Aars Arbejde og da navnlig deraf, at man i Gærningen viser at have forstaaet, at »Kolonisation er Transport«.

Saalænge dette ikke er sket, maa belgisk Kongo vegetere og dets Naturrigdomme sove videre.

For Fremskridtets Skyld og for Belgiens Skyld maa man haabe, at Kongobækkenet endelig maa blive rigtigt aabnet — ikke alene for den Civilisation, der kendetegnes ved Skoler og Skatter, men for den rette Kolonisation, der kendes paa den indfødte Befolknings Sundhed og Arbejdsvilje!

Den tredje Thule-Expedition.

Norges Depotexpedition til Kaptajn Roald Amundsen.

AF

Kaptajn Godfred Hansen.

For den, der har læst dette Tidsskrifts 25. Bind Hefte II 1919, vil de følgende Linier ikke indeholde mange Overraskelser. I nævnte Nummer havde jeg den Ære at gøre Rede for Planen til den dengang forestaaende Hjælpeexpedition til Kaptajn Roald Amundsen, og sjældent, tror jeg, har nogen Expedition saa nøje fulgt den udkastede Plan som netop denne. Planen var udformet af Knud Rasmussen i dens mindste Detaljer, og da en Expeditions Succes i væsentlig Grad er afhængig af Forberedelserne, saa skyldes det ham, at alt er gaaet saa godt, som det er. Jeg har kun været Haanden, der har udført Arbejdet.

Det var ikke nyt Land, der skulde berejses. Hele Strækningen af Grønlands Kyst, som denne Expedition berørte, har været berejst af Knud Rasmussen, og frá Landet paa Amerikasiden eksisterer der saa mange Beretninger at bygge paa, at en Planlægning kunde gøres saa grundig, at der under Udførelsen ikke blev meget at forandre. Isforholdene former sig nogenlunde ens fra Aar til andet. Det var saaledes muligt at bestemme den Rejserute, som vi skulde følge langs Kysten og over Stræderne, og det blev ikke mange Kilometer, vi kom paa den ene eller den anden Side af den afstukne Rute.

Foruden sin Viden om Landets Geografi, sidder Knud Rasmussen inde med et indgaaende Kend-

skab til saa at sige hver enkelt af Cap York-Stammens halvtredie Hundrede Individuer, og han kunde saaledes udpege en Række Mænd, som han ansaa for skikkede til at deltage i Rejsen. Derom gav han pr. Brev Missionæren ved C. York, Dansk-Grønlanderen Pastor Gustav Olsen, Underretning, og Pastor Olsen engagerede saa derefter Expeditionens egentlige Mandskab og dens Følgemænd.

Det var saaledes væsentlige Foranstaltninger, der blev truffet uden min Hjælp. Men Knud Rasmussen havde da ogsaa tænkt sig, at Rejsen kunde udføres af Eskimoer alene. I den ovennævnte Beretning om Expeditionens Plan anfører jeg mine Grunde til at tilbyde mig som Leder af Rejsen. Efter at have udført Rejsen maa jeg erkende, at en Mand som Sipsu, Rejsens eskimoiske Leder, kunde have gennemført Turen uden at jeg havde været med. Men han kunde naturligvis ikke have truffet andre Foranstaltninger end de, der klarlagdes gennem Planen, og min Nærværelse bevirkede, at Hoveddepotet blev gjort betydeligt større end paa-tænkt.

Afrejsen fandt Sted fra København i Juni Maa-ned 1919. Jeg indhentedes Indenrigsministeriets Til-ladelse til at gaa med S/S Hans Egede til Grønland.

En Grønlandsrejse er altid en stor Oplevelse. Landet er ofte nok beskrevet, men det er saa vældigt i Udstrækning, og dets Befolkning er saa for-

skelligartet fra alle Verdens øvrige Folkeslag, at en Nyiagttagelse altid vil have noget at fortælle.

Jeg indlader mig dog ikke her paa nogen Beskrivelse af denne Del af min Rejse, men jeg bevarer Mindet om en Elskværdighed, Hjælpsomhed og Gæstfrihed, der overgaar selv den spanske, fordi man mærker, at den er underbygget af et varmt Hjertes Følelser. Disse Danskes store Kærlighed til deres Fædreland viser sig ikke blot derved, at de hjælper alle de Landsmænd, der kommer derop, og som ligefrem tvinger sig ind paa dem, men som de dog modtager med aabne Arme. Men ogsaa, og ikke mindst derved at de udstrækker deres Hjælp til de talrige Fremmede, der i Tidens Løb passerer deres Land i Videnskabens Tjeneste.

Ved vor nordligste Koloni Upernivik skulde jeg afvente Ankomsten af Thule-Komiteéns Skib M/S Dorthea, der havde taget Expeditionens Gods ombord.

Ved Kolonien traf jeg Hr. Peter Freuchen, Knud Rasmussens mangeaarige Medarbejder og Rejsefælle. Han havde siddet som Bestyrer af Thule-Stationen i en Aarrække og var nu for hjemgaende, men saa snart han hørte om Depotudlægningen, var han rede til at assistere. Han bestemte sig til at følge med det ventede Skib tilbage til Thule, idet han mente, at hvis Isen i Melvillebugten skulde bringe os til at oplosse og gaa i Vinterkvarter et Steds paa Kysten, saa vilde hans Lokalkendskab komme Expeditionen til Nytte. Kysten af Melville Bugt er nemlig ikke længere det terra incognita, som det var saa sent som i Halvfems-erne. Rejseteknikken er gaaet kolossalt frem. Hvor Mænd som Ryder og Bloch maatte vende om, fortsætter man uden at behøve at ligge under for Vanskelighederne. Knud Rasmussen er blevet Melville-Bugtens Lynchauffeur. Ved nogle glimrende Rejser har han vist, hvad en dygtig og energisk Rejsende nu kan udføre. Men Peter Freuchen tilkommer Æren for, at Thule-Stationens Forsyninger er blevet holdt vedlige ogsaa i Aar, hvor Skibsforbindelsen har svigtet. Paa trælsomme Rejser over de mange Mile, i Vinternattens Mørke og med tungt lastede Slæder, har han berejst Kysten og skaffet sig et enestaaende Kendskab til den.

D. 26. Juli kom M/S Dorthea, Kapt. Petersen, ind paa Havnen. Paa Grund af Taage kom vi imidlertid først afsted d. 29. Juli, og samme Dag naaede vi det nordligste danske Udsted Tassiusak. Navnet betyder: det Sted, der ligner en Indsø.

Der blev foretaget en Omlosning. Det foregaaende Aar havde Skibet maattet oplosse ved Tassiusak paa Grund af Ishindringer, og det var nødvendigt for Stationen at faa nogle af de oplosede Varer end visse af de Varer, som Skibet havde inde.

D. 2. August afsejlede vi. Kursen sattes mod C. York, men allerede efter 18 Timers Sejlads traf vi Isen paa Bredden af Holms Ø. Den engelske »Arctic pilot« anviser, at man i saa Fald bør søge ind til den landfaste Is og følge langs Kanten af denne. Vi eftersøgte imidlertid forgæves Kanten. Derimod kom vi ind mellem vældige Marker af Is, hvor vi trængte frem i smalle Kanaler og ofte stoppedes ved, at to Isskodser stødte sammen. At bane sig frem med Sav eller Sprængning var meget langsomt, og som oftest fik vi ingen Glæde af vort Arbejde. Der var Pres i Isen, saa at de Kanaler, vi havde tilvejebragt, lukkede sig sammen, inden vi naaede at faa Skibet forhalet igennem.

Anvisningen i »Arctic pilot« passer sikkert bedre paa Isforholdene ved Sommertide f. Eks. i Juni Maaned. I August vil normalt al Isen være revnet, men i »lukkede« Somre vil man i Bugtens inderste Halvdel møde saa udstrakte Ismarker, at en ganske ringe Forskydning af disse vil lukke Kanalerne og stoppe al Fremgang. Man maa da søge op mod C. York, saa snart Isen bliver for stor, d. v. s. naar Isskodserne gaar over til nærmst at kunne karakteriseres som Marker. I denne mindre Is vil man snarere have Chancer for at komme frem, idet den hurtigere spreder sig, naar Vind og Strøm iøvrigt bliver gunstig.

Vi naaede C. York d. 20. August og North Star Bay med Thulestationen d. 21. s. M. Ved Peter Freuchens og Kaptajnens Imødekommenhed sejlede »Dorthea« Depotet op til Bopladsen Netschillivik i Burdeu Bay nord for C. Parry. Jeg havde ønsket det, fordi man altid, selv midtvinters, kan vente at træffe aabent Vand uden for saadanne Forbjærge som C. York, C. Parry og C. Alexander, hvorved man tvinges til at lægge Vejen inden om, op over Indlandsisen. Det vilde derfor være fordelagtigt at have det tunge Depot anbragt saa langt nordlig som mulig.

»Dorthea« vendte tilbage og afsejlede endelig fra Thule d. 28. August med Peter Freuchen ombord.

Det antages almindeligt, at Danmark ejer hele Grønland, men dette er langtfra Tilfældet. Dansk

Territorium er i Virkeligheden kun Strækningen fra Angmasalik i Østgrønland til Amdrups og Blochs Ø paa Vestsiden ved Begyndelsen af Melville Bay. Over de Eskimoer, som bor norden herfor, og som har deres nordligste Bopladser paa Sydkysten af Peabody Bay, har ingen Stat Højhedsret. Handelsstationen ved North Star Bay ejes af et Interessentskab med Ingeniør M. Ib. Nyeboe i Spidsen, »Komitéen for C. York-Stationen Thule«. Knud Rasmussen og Peter Freuchen er i Virkelig-

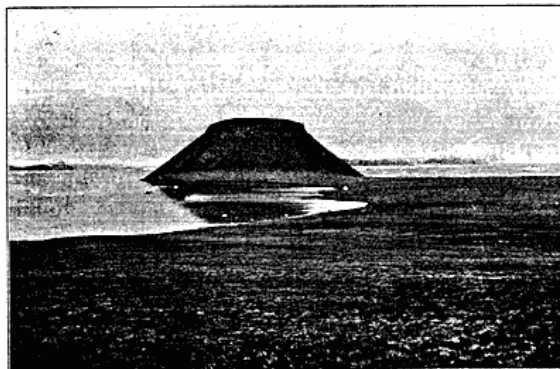
North Star Bay's Vest-Pynt.

heden Landets egentligere Herskere. Det var paa disse Herrers Initiativ, at Stationen blev oprettet for en halv Snes Aar siden. I de samme Egne har Peary arbejdet i en Snes Aar, inden han naaede sit endelige Maal Nordpolen. Han havde altid talrige Eskimofamilier i sin Tjeneste. De fik deres Livsophold ved Vinterkvartererne og betalles med Proviant og Vaaben, saa at man ikke kan undre sig over, at Pearys Virksomhed influerede saaledes paa den faatallige Befolkning, at den fra at være Stenalderfolk, med et Stenalderfolks Fornødenheder,

efterhaanden lærte at stille Krav, som det Land, i hvilket de lever, ikke kan tilfredsstille. Hvad der oprindeligt var Luksus blev efterhaanden Fornødenheder. For at fremskaffe disse Sager blev Stationen oprettet. Dens Udbytte har været anvendt til at bekoste de Expeditioner, som Knud Rasmussen har ledet. Han har derved undgaaet den Skæbne, som falder i de fleste Polarforskeres Lod at maatte antechambrière hos Matadorer.

Til disse Expeditioner har Thule-Navnet været knyttet, og da Depotexpeditionen kun kunde gennemføres som planlagt ved at støtte sig paa Stationen blev dens officielle Navn saaledes som anført i Overskriften over denne Beretning.

Stationen bestyredes under Hr. Freuchens Fraværelse af Hr. Noe Nygaard, der i mange Aar havde

Thulestationen ved North Star Bay.

været Assistent ved den arktiske Station paa Disco-Øen hos Magister Porsild. Vi to var de eneste hvide Folk paa Stedet. Jeg skylder denne Mand min varmeste Tak for uvurderlig Hjælp og uegenlyttig Kammeratskab under mit Ophold ved Thule.

Thule Stationen ligger paa en Halvø, der udgaar midt fra Wolstenholme Fjordens sydlige Bred og krummer sig som en Arm med Buens Aabning mod Vest. Landtangen aftager i Højde udefter, men ender i et 2—300 Meter højt Fjæld af Form som en Keglestub, der ligesom en Knytnæve afslutter Armen.

Stationshusene er bygget af Træ. Der er en Bestyrerbolig, en Butik og et Værksted. 700 Meter fra Stationskomplekset ligger et enkelt Hus bygget af Compound-board. Dette har sikkert oprindeligt været et godt isolerende Materiale, men det kan dog ikke anbefales, hvor man ønsker Huse, der skal være varige. Pladerne er fastgjort paa et Hus-

skelet af Jærn, men hele Konstruktionen er saa fjedrene, at Sammenføjningerne i Løbet af kort Tid arbejder sig utætte. Dette Hus blev mig anvist til Bolig. Det indeholdt en Storstue og et Køkken. I dette sidste maatte jeg tage Ophold fra December Maaned, da der var smaat med Brændsel ved Stationen. Til Assistance i Huset havde jeg en dansk Grønlænderinde der havde været Tjenerinde hos Peter Freuchen.

Paa Tangens Nordside ligger der en Del Eskimohuse. Vinteren igennem boede der en 3—4 Familier ved denne Boplads.

I Løbet af Efteraaret foretog jeg forskellige Opmaalingsarbejder ved Stationen. Efter at det var blevet for mørkt dertil, kørte jeg mine Hunde ind og foretog forskellige Smaarejser.

I December Maaned besøgte jeg Pastor Gustav Olsen ved Bopladsen Kongerdluarsuk nær Bunden af Inglefield Golf. Vi maatte paa Grund af aabent Vand ved C. Parry ind over Indlandsisen fra Booth Sound til en Vig nord for C. Parry i Munden af Whale Sound. D. 8. December naaede vi Præstens Boplads.

Pastor Gustav Olsen havde først faaet Knud Rasmussens Anmodning med Posten i November Maaned; men han havde fuldtud forstaaet, hvad man udbad sig hans Assistance til, og havde allerede begyndt at engagere Folk. Pastor Olsen er indfødt Grønlænder fra dansk Grønland. Han har paa Grund af sin Begavelse faaet en bedre Opdragelse, end det i Almindelighed bliver Grønlænderne til Del, og hans Uddannelse afsluttedes med et Ophold i Danmark. Efter at han var blevet præsteviet gik han til C. York som Missionær. Der har hans ligefremme Væsen og jævne Kristendom gjort ham afholdt af alle. Han fylder i sjælden Grad Pladsen som Hedningemissionær. Dette, at han tog sig af Sagen, bevirkede, at der ingen Vanskeligheder opstod ved at hverve Folk til Rejsen.

Med Præsten som Tolk fik jeg ogsaa ordnet, at Eskimoerne i Vinterens Løb skulde fragte Depotet fra Netschillivik til C. Inglefield i Peabody Bay, saa vi kunde starte med fulde Læs og friske Hunde fra denne Pynt.

Paa Vejen hjem kørte jeg igennem Isen ud for C. Pawlet. Jeg var i Mørket kommet bort fra mine Ledsagere, og i den Tro, at de var kørt videre ind til den nære Boplads ved Netschillivik, tvang jeg mine Hunde udover Nyis, som jeg troede, de andre Slæder havde passeret. Selv slap jeg fra Badet uden

Mén, fordi jeg fik Assistance kort efter, at det var lykkedes mig at komme op paa Isen, og endnu inden Kulden havde faaet rigtig Tag i mig. Men fem af mine Hunde druknede.

Op under Jul var jeg tilbage til Stationen.

I Løbet af Vinteren udstøbte jeg Hundeprovi-ant af Oksetalg og valsede Havregryn, der er et næsten lige saa godt Hundefoder som den langt kostbarere Hundepemmican. Denne, der egner sig fortræffeligt til Menneskeføde, kunde derved spares til at lægge i Depôtet.

Mod Slutningen af Februar ankom efterhaanden en Del Slæder til Stationen, deriblandt ogsaa mange af de Folk som skulde med paa den store Rejse, og som skulde lave nye Slæder og gøre Indkøb inden den endelige Start.

Den 8. Marts afrejste jeg fra Thulestationen.

Paa Grund af aabent Vand ved C. Parry, der endogsaa strakte sig ned forbi Booth Sound, blev vi tvunget til at lægge Vejen over Indlandsisen fra Bunden af Granville Bay. Man kom øst om Duncira mountains til Inglefield Golf. Pashøjden er her ca. 800 Meter o. H., og Nedstigningen mod Inglefield Golf paa sine Steder ret stejlt.

Fra C. Parry i Syd til C. Alexander i Nord ligger Bopladserne med smaa Dagsmarcher imellem. Der er overalt gode Fangstpladser med korte Distancer til aabent Vand, hvor der Vinteren igennem er god Tilgang paa Narhval og Hvalros. Vi drog langsomt frem paa denne Del af Ruten for at give Expeditionens Slæder Tid til at samles. Særlig maatte vi vente paa de Slæder, der kom fra Netschillivik, idet de blev opholdt af aabent Vand i Whalesound.

Den 17. Marts afrejste vi endelig fra Bopladsen Nekri under C. Chalon. Jeg tog her Afsked med Pastor Gustav Olsen, som var kommet til Thule for at være ved Haanden ved Opbruddet, og som fulgte med, indtil alf var i fuldkommen Orden og enhver Misforstaaelse udelukket mellem de ledsagende Eskimoer og mig.

Epeditionen talte ved Starten 16 Slæder, idet jeg foruden Expeditionens Slæder og Hjælpslæder medtog tre andre, af hvilke vi kunde leve indtil C. Inglefield, saa at vi fra dette Sted kunde starte med fulde Læs.

Ved C. Alexander traf vi som ventet aabent Vand, men det var heldigvis kun omkring Forbjærgets yderste Spids. C. Alexander, som er et Fjældhoved, der ved en smal Tange hænger sammen

med Hovedlandet. Over dette ligger der en Sadelbræ, der næppe naar 150 Meters Højde, og saaledes frembyder et hurtigt og forholdsvis nemt Overgangssted.

Ved Bopladsen Etah i Foulkefjorden maatte vi ligge over en Dag for Storm. Fjorden er meget smal, og Fjældene paa Siderne har meget stejle Af-fald. Heftige Storme ud gennem Fjorden fra Indlandsisen synes at være almindelige, men Bopladsen benyttes dog hver Vinter, fordi der er nem Adgang til Fangst ved Fjordens Yderpynter.

Landet syd for Foulkefjorden er storslaaet. C. Alexander og Crystalpalace Cliffs er meget høje (6—800 m) med Basaltbænkene staaende uforstyrret vandret i tydelige Lag, aftagende i Bredde terrasseformet opæfter. Dette giver en ejendommelig Rov over Landskabet i Modsætning til Steder, hvor store Omvæltninger og megen Forvitring giver Indtryk af Ruin og Forfald. Fjældene ligner næsten kæmpe-mæssige Bygningsværker, endnu langt mægligere end Pyramiderne. Bag Crystalpalace Cliffs oppe under Himlen bryder en Bræ sig Vej mellem to Fjælde ganske som man ser det nede paa Forlandet, men her blot højt, højt oppe som svævende i Skyerne.

Fra C. Ohlsen og et Stykke nordefter fandt vi aabent Vand. Men heldigvis var Isfoden uberørt og frembød en god Passage. Snart kunde vi dog alter køre ned paa Havisen, men man kunde følge det aabne Vand ude i Strædet, og først ved Cairn Pt, trak Iskanten sig nordefter. I Vandet saa vi talrige Hvalrosser og store Flokke af Tejste i Vinterdragt.

Ved C. Inglefield fandt vi Depôtet i fuldkommen Orden. Herfra hjemsendtes 3 Slæder, og den 21. Marts fortsattes Rejsen. Isforholdene i Peabody Bay tvinger en til at følge Sydkysten indover. Man kører paa denne Strækning paa Isfoden.

Isfoden er en Dannelse, som man træffer over alt i den arktiske Zone. Naar Vandet ved Højvande fryser, saa aflejres det dannede Islag paa Landgrunden ved Ebbetid og fryser fast, saaledes at det ikke løftes med op ved næste Højvande. Et nyt Lag aflejres ved næste Ebbe over det første, og saaledes bygges en Mur af Is op, hvis Højde er den samme som Forskellen paa Høj- og Lavvande, men hvis Bredde afhænger af Landgrundens Form og Stejlhed. Isfodens Overflade er jævn og som Regel haard som et Stuegulv og fortrinlig at køre paa. Den er smukkest udviklet, hvor der er nogenlunde rolige Forhold. I Peabody Bay er den gen-

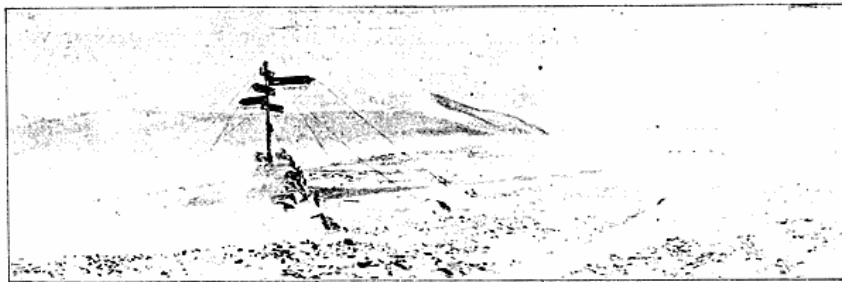
nemgaaende som den skønneste Chaussée paa et halvhundrede Meters Bredde. Langs Yderkyster, rundt Forbjærge og paa andre udsatte Steder er den smallere og kan forsvinde helt i Sten og Sne-skred eller ved at blive skruet itu af Havisen. Men overalt gælder det, at set ude fra aner man ikke dens Tilværelse. Selv hvor den er bredest forsvinder den mod det høje Land bagved. Det ser ud, som om Isen var skruet lige op i Tjæren. Kørselen paa Isfoden i Peabody Bay er skøn og ejendommelig. Paa den ene Side har man stejle Kalkstensfjælde byggede op i brogede Lag, paa den anden Side har man en Skrueisvold paa 10—12 Meters Højde af Isblokke, der er kastede mod hinanden, pressede op over Isfodens Yderkant.

Vi kørte over Peabody Bay fra C. Scott til C. Webster. Ved dette Forbjærg hjemsendte jeg 4 Slæder og rejste derefter videre d. 29. April. D. 30. passerede vi de to Forbjærge C. Independence og C. Constitution. Det første er fladt oventil og præsenterer sig syd fra som en vældig Mur, der strækker sig halvvejs ud i Strædet og ligesom fortsættes af Crozier Island, et Højdeplateau med lodrette Sider. Det andet, C. Constitution, har Form som en vældig Basilika. Fra C. Constitution hjemsendtes sidste Hold Følgeslæder. Halvanden Dagsrejse nord for C. Constitution paa ca. 80° 50 n. Bredde satte vi over Strædet. Isen saa nogenlunde jævn ud nord om den lille Ø Hans Island.

Vi naaede under Land paa Grants Landsiden paa halvanden Dagsmarsch. Skønt Kennedy Kanalen kun er 30 km bred, er der stor Forskel paa Landenes geologiske Beskaffenhed. Grønland er bygget op af Kalkaflejringer, der ligger i horisontalt Leje med Plateauoverflade, og med talrige Forsteninger. Paa Amerikasiden har man derimod Alpe-land bygget op af vulkanske Bjærgarter, og hvis Lag senere er knækkede og forskudte paa den mest forvirrede Maade.

Discovery Harbour med Ft. Conger naaedes d. 5. April. Det Hus, som General Greely benyttede, eksisterede ikke mere. Men af Materialerne har Peary senere bygget tre smaa Hytter, der hver kan rumme 3—4 Mand. De er meget forfaldne og middelmaadige, og kun den ene af dem indeholder et brugbart Komfur. Men da der findes Kullejer i Nærheden, kan man skaffe sig Brændsel nok, og vil derfor kunne tilbringe en Vinter her under ret gode Omstændigheder.

Omegnen er ret rig paa Moskusokser og over-

Pearys Varde ved G. Columbia.

alt træffer man disse Dyrs Spor. Under vort fire Dages Ophold fik vi i Stationens umiddelbare Nærhed 8 Dyr. Ved Stationen fandt jeg en Rapport fra Crockerland Expeditionens Geolog Mr. Ekblau dateret Maj 30. 1915. Foruden en Beskrivelse af hans Rejserute, indeholdt denne Udtalelse om, at han havde haft stor Jagt paa Moskusokser, saa vort Held synes ikke at have været enestaaende.

Jeg efterlod to af Eskimoerne ved Ft. Conger, for at de kunde jage Vildt sammen, saa at vi kunde faa et Rekreationsophold, naar vi vendte tilbage fra G. Columbia. Selv fortsatte jeg med to af Folkene, Sipsu og Inukitsok-suak. Vi tog de bedste af Hundene i vore Spand for at kunne rejse saa hurtigt som muligt.

Den 10. April kom vi afsted. Vi fulgte Strædeisen til Lincoln Bay med god Fremgang. Henimod den nordlige Udgang af Robeson Kanalen blev Isen vanskelig fremkommelig, men helt galt blev det dog ikke, før Landet begyndte at runde Vest over ved Black-cape. Vi fandt svær, gammel Havis skruet haardt an mod Kysten. Isfoden var meget lidt udviklet paa Grund af den ringe Forskel paa Høj- og Lavvande. Mange Steder var den skruet itu af Pres udefra eller ødelagt af store Stenskred. Vi maatte idelig skifte fra Isfod til Havisen og tilbage igen. Over lange Strækninger maatte vi ligefrem bygge Vej med Hakke og Spade.

Efter at have passeret C. Sheridan d. 16. April fik vi bedre Forhold. Man rejser her paa store Marker af »pælækryslisk« Is, fleraarig Storchavsis, hvis Overflade de atmosfæriske Forhold har arbejdet paa, saa at Isen faar Lighed med et Hedelandskab

en miniature. — Ved C. Richardson deponerede vi to Kasser, Proviant til 8 à 10 Dage. Isen videre langs Kysten var stadig god. Vi lagde Vejen inden om de to Forbjærge C. Joseph Henry og C. Hekla. Begge Steder kan man passere over lave Rygge inden om Forlandets Fjælde, og undgaar derved de Isskræninger, der ligger presset op

mod de langt fremstikkende Pynter.

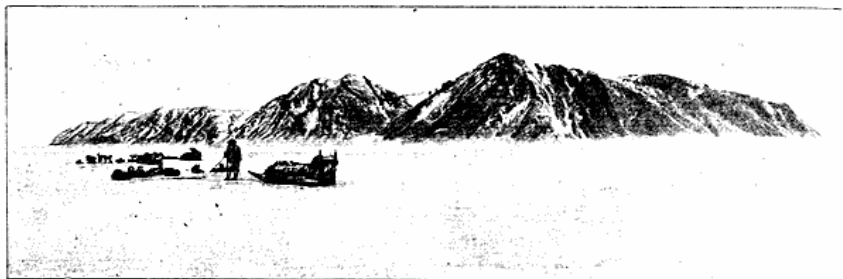
Fra C. Sheridan og til Alpekæden United States Mountains er Landet kuplet og bølgeformet, og forholdsvis lavt, men længere Vest over er Landet et Alpeland med Udløbere fra de store Fjældkæder i Grant Lands Indre.

Vi naede G. Columbia d. 20 April. Paa dette Sted har Peary bygget en Varde, der ligner et stort Vejkors, og som er forsynet med Arme hvoraf en peger i retvisende Nord med Inskriptionen »The North pole, 400 miles April 6th 1909. Øverst paa Pælen staar »Peary« »Rosevelt«.

Ved C. Aldrich fandt vi en Del itubrudte Proviantkasser og tre ødelagte Slæder af Pearys Konstruktion. Jeg medførte herfra 3 Slædemeder, som jeg stillede op over det Depot, som vi lagde et Par hundrede Meter fra Pearys Varde.

Foruden Proviant, Vaaben, Ammunition og Kogeapparat blev der lagt en Beskrivelse af den Rute, jeg havde fulgt, samt Knud Rasmussens Forslag til Amundsen om Planen for dennes videre Rejse.

D. 21. tiltraadte vi Tilbagerejsen. Ved C. Sheridan besøgte jeg de store Varder, som Nares og Peary havde bygget til Minde om deres Vinterophold. Ligeledes var jeg ved det store Kors, som

Cap Lieber, Ellesmereland.

Peary har rejst til Minde om Professor Marvin, der omkom i Isen nord for C. Columbia.

Rundt Black-Cape Cliff fandt vi den Vej, vi havde banet os, i samme Stand, og vi naaede derfor allerede Ft. Conger d. 27. April.

De to Eskimoer, som havde opholdt sig der, havde haft Held med deres Jagt, og der var rigeligt med Kød, saa at vi kunde give vore Hunde, der kun var Ben og Skind 4 Dages Hvil og saa meget Moskuskød, som de kunde æde. Vi benyttede dog den ene Formiddag til at hente Kul fra et Kulleje i Nærheden af C. Morchison, en halv Snes Kilometer fra Ft. Conger naar man følger Kysten. Man kører op i et bredt og dybt Elveleje, indtil man er 5—600 Meter fra Kystlinien. Der træder Kullene frem i Dagen i Lejets ene Sidevæg og har en Mægtighed af 4—5 Meter. Vi kørte ca. 1 Ton Kul ind til Stationen.

I den største af Hytterne blev Hoveddepotet til Amundsen anbragt, og d. 1. Maj tiltraadte vi Tilbagereisen. Vi fulgte samme Vej som paa Udreisen indtil Renselaer Bay. Derfra kørte vi ind over Landet, der har en Bredde af 40 km, inden man naar Indlandsisen. Vi kørte derefter over Indlandsisen ned til Clements Markhams Bræ og naaede Bopladsen i Robertson Bay den 16. Maj.

Efter at vi havde naaet beboede Steder, opløstes Expeditionen efterhaanden. D. 21. Maj var jeg tilbage ved Thule efter at have tilbagelagt en Strækning af ialt 2000 km.

Efter Hjemkomsten forsøgte jeg et Fremstød Syd over, for om muligt at naa de danske Kolonier. Ved Djævelens Tommelfinger maatte jeg imidlertid vende om. Isen var saa medtaget, at det vilde være for farligt at fortsætte, og de Eskimoer, jeg havde med, vilde ikke rejse længere. D. 19. Juni var vi ved Djævelens Tommelfinger, og d. 7. Juli naaede jeg tilbage til Thule paany.

Isen paa Melvillebugten var gennemsat af Revner, der straaede ud fra alle Pynter og Øer vinkelret paa Kystlinien, og vi maatte ofte køre i timevis langs saadanne Kanaler, førend vi fandt Stedet, hvor vi kunde slippe over. Jeg var berettiget til at tro, at Isen vilde gaa tidligt op, og det var derfor med Ængstelse, jeg saa August Maaned forløbe, uden at der kom Skib. Med September Maanedes Begyndelse havde jeg definitivt opgivet Skib, og saa kom det dog alligevel. D. 10. September ankrede den grønlandske Handels Skib »Louise« Kapt. Nielsen, paa Havnen. Ombord var Peter Freuchen og Lederen af Jubilæumsexpeditionen Magister Lauge Koch. Tre Dage efter kom ogsaa C. York Komitéens nye Skib M/S »Søkongen« Kapt. Pedersen ind med Knud Rasmussen ombord. Begge Skibe fragtede Gods for Magister Koch og havde derfor Ærinde over i Robertson Bay, hvor Magisteren blev landsat.

Den endelige Afrejse fra Thule fandt Sted d. 19. September. Vi traf ingen Ishindringer paa Vejen. Med Undtagelse af en Del Isfjælde langs Kysten ved Crimson Cliffs og rundt C. York, var Farvandet isfrit. Et vidunderligt Held fulgte mig nedover. Da vi kom til Egedesminde, laa »Hans Egede« klar til Afgang. Jeg gik der ombord, men skiftede over i H. M. S. Fylla der kom dampende ud af Godthaabs Skærgaard, netop som vi naaede derned. Paa denne Maade opnaaede jeg at staa i København d. 12. Oktober, knap tre Uger efter min Afrejse fra Thule. Hans Egede med Knud Rasmussen ombord, naaede ind en halv Dag før. Det er første Aar, at Rejsen har kunnet udføres saa hurtigt, og det bliver maaske eneste Gang, saa længe Verden staar. Der skal altid Held til Navigationen i disse nordlige Farvande, og saa lykkelige Sammentræf, som her er Tale om, er der langt og længe imellem.

Mindre Meddelelser.

Abyssinien. I forrige Hefte af dette Tidsskrift skrev jeg en lille Notits om Abyssinien, der skal følges af lidt yderligere Oplysning om dette Land, det eneste uafhængige i Afrika. Oplysningerne stammer fra den franske Rejsende, Blanchot, der har tilbragt flere Aar i Landet. Nogle mener, at Abyssinien kommer af det arabiske Ord Abesch, der betyder Blanding,

paa Grund af de forskellige Racer, der bor i Landet, lige fra Beni Tschangul, Tschilluk og Jambo, der gaar helt nøgne til Ahmaraerne, der gaar klædt i Toga, har Geværer og klæder sig europæisk i Evropa. Menelik skabte Staten, som den nu er; han var oprindelig Konge af Schoa, og disse Konger regner sig at stamme fra Kong Salomon. Siden Sejren over Italien tror